

07.10.2020

Ärende/29

§ 260

Den av ledamoten Atte Harjanne väckta motionen om främjad användning av grönkoefficienten i planlägningsprocessen

HEL 2020-001931 T 00 00 03

Beslut

På förslag av ordföranden bordlade stadsfullmäktige ärendet.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 37313
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Atte Harjanteen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutsförslag

Stadsfullmäktige betraktar motionen som slutbehandlad.

Föredragandens motiveringar

Ledamoten Atte Harjanne och 22 andra ledamöter föreslår i sin motion att staden ska främja användningen av grönkoefficienten som en del av planlägningsprocesserna för redan bebyggda områden i syfte att trygga naturens mångfald.

Staden har till sitt förfogande goda medel att påverka genomförandet av grönkoefficienten vid detaljplaneändringar och bygglovsförfaranden, men möjligheterna att påverka redan bebyggda områden är mer begränsade. Det är för närvarande inte känt på vilket sätt man skulle kunna kräva, övervaka eller uppmuntra användning av grönkoefficienten i andra projekt än sådana som kräver bygglov. I princip är det enbart genom detaljplaneändringar som grönkoefficienten kan tillämpas i bebyggda områden.

För närvarande samlar man in erfarenheter om hur grönkoefficienten använts. Erfarenheterna hittills har visat på utvecklingsbehov, särskilt i de mest tätbefolkade områdena där det är svårt att nå målet för grönkoefficienten. Kartläggningen av fördelarna med den områdesvisa

07.10.2020

grönkoefficienten samt fastställandet av mål och insamlingen av erfarenheter kommer att fortsätta som ett samarbete mellan stadens olika tjänster.

Stadsstyrelsen konstaterar att stadsmiljönämnden vid behandlingen av motionen 12.5.2020 enhälligt krävde att man skulle undersöka möjligheten att införa grönkoefficienten och koldioxidavtrycket som ett kriterium för konkurrensutsättningen vid tävlingar för tomtöverlåtelse. Dessutom förutsatte nämnden att resultaten från försöket med den områdesvisa grönkoefficienten delges nämnden.

Enligt 30 kap. 11 § 2 mom. i förvaltningsstadgan ska stadsstyrelsen förelägga fullmäktige en motion som undertecknats av minst 15 ledamöter.

Stadsfullmäktiges ordförande beslutade 15.4.2020, § 3, att stadsstyrelsen senast 7.10.2020 bör förelägga stadsfullmäktige de i 30 kap. 11 § i förvaltningsstadgan avsedda fullmäktigemotioner för vilka den utsatta tiden för detta är 1.4–7.10.2020. Enligt 30 kap. 20 § i förvaltningsstadgan kan stadsfullmäktiges ordförande av särskilda skäl bevilja stadsstyrelsen tillstånd att överskrida de utsatta tiderna i 30 kap.

Föredragande

Stadsstyrelsen

Upplysningar

Suvi Rämö, förvaltningsexpert, telefon: 310 37313
suvi.ramo(a)hel.fi

Bilagor

1 Valtuutettu Atte Harjanteen aloite

Sökande av ändring

Förbud mot sökande av ändring, beredning eller verkställighet

Beslutshistoria

Kaupunginhallitus 31.08.2020 § 485

HEL 2020-001931 T 00 00 03

Esitys

Kaupunginhallitus esitti kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

07.10.2020

Ärende/29

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Suvi Rämö, hallintoasiantuntija, puhelin: 310 37313
suvi.ramo(a)hel.fi

Kaupunkiympäristölautakunta 12.05.2020 § 267

HEL 2020-001931 T 00 00 03

Hankennumero 5264_186

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi seuraavan lausunnon kaupungin-
hallitukselle:

Viherkerroinmenetelmä on maankäytön suunnittelun ja pihasuunnitel-
lijoiden tarpeisiin valmisteltu työkalu. Helsingin viherkerrointa kehitettiin
osana EU-rahoitteista Ilmastokestävä kaupunki (ILKKA) -hanketta vu-
onna 2014. Menetelmää päivitettiin vuonna 2017 EU-rahoitteisessa
iWater-hankkeessa. Uudessa versiossa hulevesien hallinta sai aikai-
sempaa suuremman painoarvon. Viherkerroinmenetelmiä oli kehitetty
ja käytetty aiemmin muissa kaupungeissa, esimerkiksi Berliinissä ja To-
rontossa.

Viherkertoimen käyttö on myös yksi toimenpide Hiilineutraali Helsinki
2035 -toimenpideohjelmassa, jonka kaupunginhallitus on hyväksynyt
10.12.2018. Kaupunkiympäristön toimialan ympäristöohjelman 2019–
2021 yhtenä toimenpiteenä on liittää viherkerroin kaikkiin kaupungin
omiin tilahankkeisiin osana elinkaariohjauksella. Kaupunkiympäri-
stölautakunta on hyväksynyt ohjelman 29.1.2019.

Viherkerrointa hyödynnetään lähtökohtaisesti kaikkien uusien tonttien
kaavoituksessa sekä uudisrakentamis- että täydennysrakentamiskohte-
issa koko kaupungin alueella. Asemakaavoissa käytetään sitovaa tont-
tikohtaista viherkerroinmääräystä. Viherkerroinmääräys on annettu
esimerkiksi Oulunkylässä Maaherrantien 34–42:n asemakaavassa ja
kantakaupungin täydennysrakentamisessa Töölöntullinkatu 6:n asema-
kaavassa. Koska laadittavien asemakaavojen tulee olla toteuttamiskel-
poisia, selvitetään jo kaavaa valmisteltaessa, onko viherkertoimen ta-
voiteluku saavutettavissa jatkosuunnittelussa. Jos viherkertoimen
käyttö ei ole mahdollista tai se johtaisi kokonaisuuden kannalta epätoi-
vottuihin ratkaisuihin, käytetään viherkertoimen tavoitteiden edistämi-
seen muita yksilöityjä kaavamääräyksiä, joilla voidaan varmistaa riit-
tävä ja toteuttamiskelpoinen viherrakenne. Tällaisia ovat esimerkiksi

määräykset kattopuutarhoista, viherkatoista, istutettavista puista tai tontin säilytettävistä osista. Näitä täydentäviä kaavamääräyksiä on käytetty esimerkiksi Hernesaaren asemakaavassa, jonka lähtökohdat on ratkaistu ja valmistelu aloitettu ennen viherkertoimen käyttöönottoa, ja joka edustaa helsinkiläisittäinkin poikkeuksellisen tehokasta rakentamista. Tarvittaessa tällaisissa tapauksissa voidaan selvittää myös Helsingin tavoitelukua matalamman kaavakohtaisen tavoiteluvun käyttöä.

Rakennusvalvonta valvoo viherkertoimen käyttöä rakennuslupavaiheessa. Mikäli asemakaavassa edellytetään viherkertoimen käyttöä, tulee rakennuslupahakemukseen liittää viherkerrointyökalun tulokortti ja sen perustana toimiva pihasuunnitelma. Lähtökohtana on, että viherkertoimen käytöstä ei myönnetä poikkeamia.

Kaupungilla on käytössään hyvät keinot vaikuttaa viherkertoimen toteutumiseen asemakaavamuutosten ja rakennuslupakäsittelyn kautta, mutta vaikutusmahdollisuudet jo rakennetuilla alueella ovat rajalliset. Viherkertoimen vaikuttavuuden tehostamiseksi voidaan jatkossa selvittää, olisiko käyttövelvoite kirjattavissa määräykseksi kaupungin rakennusjärjestykseen, jolloin ohjausta voitaisiin kohdistaa tietyille alueille tai koko kaupunkiin ilman asemakaavojen muuttamista. Tällä hetkellä ei ole kuitenkaan tiedossa millä tavalla viherkertoimen käyttämistä voitaisiin edellyttää, valvoa tai kannustaa muissa kuin rakennuslupaa edellyttävien hankkeiden yhteydessä. Viherkertoimen käyttöönotto rakennetuilla alueilla on lähtökohtaisesti mahdollista vain kaavamuutosten kautta.

Viherkertoimen käytöstä kerätään parhaillaan kokemuksia. Tähänastiset kokemukset ovat osoittaneet kehittämistarpeita erityisesti kaikkein tiiveimmillä alueilla, joilla viherkertoimen tavoitelukuun on vaikea päästä.

Tonttia laajemman viherrakenteen varmistamiseksi on kokeiltu alueellisen viherkertoimen käyttöä Kyläsaarella

[Virtuaalivehreä-hankkeessa.](#)

Jatkossa sen käyttöä on tarkoitus kokeilla myös täydennysrakentamisessa esimerkiksi Malmin keskustassa. Alueellisen viherkertoimen hyötyjen kartoittamista sekä tavoitteiden määrittelyä ja kokemusten keräämistä jatketaan kaupungin eri palvelujen yhteistyönä. Viherkertoimesta on viestitty mm.

[Stadin ilmasto -verkkosivuilla](#)

ja työkalusta on julkaistu

[käyttöohje](#)

suunnittelijoita varten. Viestintää viherkertoimesta ja sen käytöstä saaduista kokemuksista on tarkoitus lisätä, esimerkiksi

[Stadin ilmastoteot -verkkosivuilla.](#)

Helsingin viherkerroinmenetelmää on sittemmin sovellettu myös useissa muissa Suomen kaupungeissa. Kaupunkiympäristön toimiala on valmis edelleen kehittämään viherkerroinmenetelmää ja sen soveltamista kokemusten perusteella.

Lautakunta esitti tutkittavan mahdollisuutta ottaa tontinluovutuskilpailuissa viherkerroin +hiilijalanjälki yhdeksi kilpailutuksen kriteeriksi.

Lisäksi lautakunta ehdottaa, että alueellisen viherkertoimen tulokset tuodaan tiedoksi lautakuntaan. Alueellisen viherkertoimen avulla voidaan tutkia, onko kyseinen alue saavuttanut viherympäristötavoitteensa.

Käsittely

12.05.2020 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Anni Sinnemäki: Lautakunta esitti tutkittavan mahdollisuutta ottaa tontinluovutuskilpailuissa viherkerroin +hiilijalanjälki yhdeksi kilpailutuksen kriteeriksi.

Lisäksi lautakunta ehdottaa, että alueellisen viherkertoimen tulokset tuodaan tiedoksi lautakuntaan. Alueellisen viherkertoimen avulla voidaan tutkia, onko kyseinen alue saavuttanut viherympäristötavoitteensa.

Kannattaja: Tuomas Rantanen

Kaupunkiympäristölautakunta päätti yksimielisesti hyväksyä Anni Sinnemäen vastaehdotuksen.

05.05.2020 Pöydälle

28.04.2020 Pöydälle

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Hanna Ikonen, suunnittelija, puhelin: 310 64796
hanna.ikonen(a)hel.fi
Susa Eräranta, tiimipäällikkö, puhelin: 310 32057
susa.eraranta(a)hel.fi
Jouni Heinänen, tiimipäällikkö, puhelin: 310 37257

07.10.2020

Ärende/29

jouni.heinanen(a)hel.fi